

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2013-1-5 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 13-25/336-154
Karar Tarihi : 02.05.2013

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : İsmail Hakkı KARAKELLE, Reşit GÜRPINAR,
Kenan TÜRK, Fevzi ÖZKAN

B. RAPORTÖRLER: Şamil PİŞMAF, Tuğçe KOYUNCU, Başak ARSLAN

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Kaşif ŞAHBAZOĞLU
Cinik Mah. Selanik Cad. No:93 Tekkeköy/Samsun

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : Siyam Petrolcülük San. ve Tic. A.Ş.
Çankaya Mah. İnönü Bulvarı 101 Cad. Canatan İş Merkezi
Kat:10 No:20 Mersin

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Siyam Petrolcülük San. ve Tic. A.Ş.'nin yapmış olduğu dikey anlaşma ve çeşitli uygulamalar yolu ile 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) ve 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2002/2 sayılı Tebliğ)'ni ihlal ettiği iddiası.
- (2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 11.01.2013 tarihinde giren başvuru üzerine hazırlanan 05.02.2013 tarih ve 2013-1-5/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 14.02.2013 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca düzenlenen 19.04.2013 tarih ve 2013-1-5/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **G. İDDİALARIN ÖZETİ:** Yapılan başvuruda özetle;
- Başvuruyu yapan Kaşif ŞAHBAZOĞLU'nun maliki olduğu istasyon üzerinde Siyam Petrolcülük San. ve Tic. A.Ş. (SOIL) lehine 20.07.2006 tarihli, 1469 yevmiye numaralı İntifa Senedi ile 10 yıl süreli intifa hakkı tesis edildiği,
 - Söz konusu istasyonun öncelikle Hüseyin AKKÖSE, daha sonra ise devredilerek sırasıyla Suat Akar. Ürün. İnş. Taah. Taş. Tem. Gıda Hayv. San. Tic. Ltd. Şti. (Suat Akaryakıt), Bolatoğlu Akar. İnş. ve İnş. Malz. Taş. Gıda Hayv. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Bolatoğlu Akaryakıt) ve mevcut durumda ise Polat Petrol Oto. Oto LPG İnş. ve İnş. Malz. Kaf. Gıda Nak. Taah. Otel. Turz. San. Tic. Ltd. Şti. (Polat Petrol) tarafından işletildiği,
 - Rekabet Kurulunun geçmiş kararları ve 2002/2 sayılı Tebliğ hükümleri kapsamında, söz konusu istasyon üzerinde tesis edilen intifa süresinin 20.07.2011 tarihine kadar aynı Tebliğ ile tanınan muafiyetten yararlanma imkanı bulunduğu, sonrasında kaldırılması gerektiği

ifade edilerek, SOIL hakkında gerekli işlemlerin yapılması talep edilmiştir. Ayrıca başvuru sahibi tarafından gönderilen ve Kurum kayıtlarına 12.04.2013 tarihinde giren yazıda, dosya konusu taşınmaza ilişkin malik ile Hüseyin AKKÖSE arasında akdedilen Kira Sözleşmesi örneği gönderilmiştir. Buna göre, Kaşif ŞAHBAZOĞLU ile Hüseyin AKKÖSE arasında kira başlangıcı 01.01.2006 tarihi olmak üzere 10 yıl süreli bir kira sözleşmesi akdedildiği görülmektedir.

(4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda;

- Kaşif ŞAHBAZOĞLU ile Hüseyin AKKÖSE arasındaki 01.01.2006 başlangıç tarihli kira sözleşmesi, Hüseyin AKKÖSE ile SOIL arasındaki 14.07.2006 tarihli bayilik sözleşmesi ve nihayetinde SOIL ile Kaşif ŞAHBAZOĞLU arasındaki 20.07.2006 tarihli intifa hakkından oluşan dikey ilişkinin, 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde düzenlenen istisnadan yararlanamayacağı; söz konusu dikey ilişkinin 20.07.2011 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanma ve uygulanma imkânı bulunduğu, bu tarihten itibaren grup muafiyeti kapsamı dışında kaldığı,
- Söz konusu dikey ilişkiye 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet de tanınamayacağı,
- Bu nedenle 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesi uyarınca, taraflara gerekçeli kararın tebliği tarihinden itibaren altmış gün içinde aralarındaki dikey anlaşmayı sonlandırmaları gerektiği, aksi takdirde haklarında 4054 sayılı Kanun çerçevesinde işlem başlatılacağı yönünde görüş bildirilmesinin uygun olacağı

ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

(5) Dosya içeriğinde yer alan iddialara ilişkin olarak 12.04.2013 tarihinde SOIL'den edinilen bilgilerde özetle;

- Polat Petrol ile SOIL arasında hiçbir zaman bayilik/işleticilik sözleşmesi yapılmadığı,
- Kaşif ŞAHBAZOĞLU'nun maliki bulunduğu Samsun ili, Tekkeköy ilçesi, Aşağıçınık Köyü 636 parsel numarasında kayıtlı olan taşınmazın tapu kaydı üzerine malik ile SOIL arasında yapılan intifa sözleşmesine istinaden 20.07.2006 tarihinde SOIL lehine 10 yıl süreli intifa hakkı tesis edildiği,
- Söz konusu taşınmazdaki akaryakıt istasyonu için Hüseyin AKKÖSE - Bolat Petrol ile 14.07.2006 tarihli ve 5 yıl süreli akaryakıt bayilik sözleşmesi akdedildiği ve intifa hakkının bu bayi vasıtası ile kullanıldığı,
- Bayi Hüseyin AKKÖSE'nin lisansını iptal ettirmesi ve Suat Akaryakıt'a devretmesi üzerine bu şirket ile SOIL arasında 19.09.2007 tarihinde akaryakıt bayilik sözleşmesi akdedildiği, ancak Suat Akaryakıt'ın bayilik sözleşmesinin, sözleşme şartlarını yerine getirmemesi nedeniyle feshedildiği,
- Bayilik sözleşmesinin feshedilmesinden sonra ise SOIL'in söz konusu taşınmazda faaliyette bulunmak üzere hiçbir bayi/işletici ile sözleşme yapmadığı,
- Taşınmazda Bolatoğlu Akaryakıt'ın faaliyet gösterdiğinin EPDK internet sitesinden öğrenilmesi üzerine Tekkeköy Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 2011/9 D.İş sayılı dosyası ile tespit yaptırıldığı, müdahalenin men'i için Samsun Asliye Hukuk Mahkemesinde açılan dava sonucunda ecrimisil talebinin kabulüne, müdahalenin men'i talebinin reddine karar verildiği,
- Malik Kaşif ŞAHBAZOĞLU ile bayi Hüseyin AKKÖSE arasında hukuki veya iktisadi bir bağıllık olmadığından söz konusu anlaşmaların süresinin dikey anlaşmalarda yer alan rekabet etmeme yükümlülüklerine ilişkin olarak 2002/2 sayılı Tebliğ ile öngörülen beş yıllık süre sınırına tabi olmadığı,
- 2002/2 sayılı Tebliğ hükümlerinin ihlal edildiği iddiasında bulunan Polat Petrol ile SOIL arasında ise hiçbir bayilik/işleticilik sözleşmesi yapılmadığı,
- Ayrıca anılan istasyonun daha önce akaryakıt bayilik faaliyeti yapılmamış arsa/araziler üzerinde kurulmuş bir istasyon olmadığı, SOIL tarafından bayiye ariyet olarak kurumsal kimlik, hava su saati ve jeneratör verildiği

belirtilmiştir.

13-25/336-154

- (6) Konuyla ilgili mevzuat hükümleri, ilgili yargı ve Kurul kararları uyarınca bir dikey anlaşmanın 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5(a) maddesinde düzenlenen istisna hükmünden yararlanabilmesi için alıcı (bayi) anlaşmaya dayalı faaliyetini; ya doğrudan veya *alıcıyla hiçbir bağlantısı olmayan* üçüncü kişilerden sağlanan bir üst hakkı çerçevesinde sağlayıcıya (dağıtıcıya) ait tesis (akaryakıt istasyonu) üzerinde ya da bizzat sağlayıcı tarafından *alıcıyla hiçbir bağlantısı olmayan* üçüncü kişilerden elde edilen bir aynı veya şahsi kullanım hakkına konu bir tesiste sürdürmelidir. Ayrıca ilgili dikey anlaşmanın en baştan itibaren istisna hükmüne uygun olarak kurulmuş olması gerekmektedir. Tebliğ'de yer alan bağlantı kavramı; kan ve/veya sıhri hısımlık, karşılıklı hissedarlık ilişkileri ya da kontrol yapısını içerebildiği gibi halin icabına göre diğer her türlü hukuki ve/veya iktisadi ilişki şeklinde de tezahür edebilmektedir.
- (7) Dosya konusu olaya bakıldığında, malik Kaşif ŞAHBAZOĞLU ile Hüseyin AKKÖSE arasında başlangıcı 01.01.2006 tarihi olan bir kira sözleşmesi akdedildiği; 14.07.2006 tarihinde Hüseyin AKKÖSE ile SOIL arasında bayilik sözleşmesi imzalandığı ve 20.07.2006 tarihinde de söz konusu taşınmaz üzerinde SOIL lehine intifa hakkı tesis edildiği görülmektedir. Bu doğrultuda, kurulan dikey ilişkinin, istisna hükmüne uygun olarak kurulmadığı ve 20.07.2011 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanma imkânı bulunduğu anlaşılmaktadır.
- (8) Bunun yanı sıra, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde Rekabet Kuruluna, bu maddede belirtilen koşulların tamamının varlığı halinde teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının aynı Kanun'un 4. maddesi hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verme yetkisi tanınmıştır. Kurul tarafından ise akaryakıt sektöründeki dikey anlaşmalara bireysel muafiyet verilebilmesinin şartları 25.02.2010 tarih ve 10-19/229-87 sayılı Delta Akaryakıt Ticaret A.Ş. ve 18.03.2010 tarih ve 10-24/338-122 sayılı Total Oil Türkiye A.Ş. kararlarıyla belirlenmiş; anılan ve izleyen kararlarda dikey anlaşmaların, daha önce üzerinde hiçbir gerçek ve/veya tüzel kişi tarafından akaryakıt bayilik faaliyeti yapılmamış arsalar/araziler üzerinde kurulmuş yeni akaryakıt istasyonlarına ilişkin olmaları ve akaryakıt istasyonlarına özgü yatırımların dağıtıcı tarafından üstleniliyor olması dikkate alınarak, bayilerin beşinci yılın sonunda, dağıtım firması tarafından üstlenilen ilişkiye özgü yatırımın varsa kalan süreye tekabül eden bedelini ödeyerek anlaşmaları sona erdirebilmeleri konusunda tarafların anlaşmaları koşuluyla, 10 yıla kadar muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.
- (9) Bu çerçevede SOIL'den edinilen 12.04.2013 tarihli yazıda, dosya konusu istasyonun daha önce akaryakıt bayilik faaliyeti yapılmamış arsa/araziler üzerinde kurulmuş bir istasyon olmadığı ve SOIL'in bayiye ariyet olarak kurumsal kimlik, hava, su saati ve jeneratör verdiği belirtilmiştir. Dolayısıyla dikey anlaşmanın, Rekabet Kurulunun bahse konu kararlarında akaryakıt sektöründeki uzun süreli bir dikey anlaşmanın 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde yer alan şartları sağlamış sayılabilmesi için ortaya koymuş olduğu koşulları karşılamadığı ve bu nedenle dikey anlaşmaya bireysel muafiyet tanınamayacağı değerlendirilmektedir.
- (10) Yapılan tüm bu inceleme ve tespitler ile bunlara ilişkin değerlendirmeler doğrultusunda; dosya konusu dikey anlaşmanın 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5/a maddesinde düzenlenen istisna kapsamında sayılamayacağı ve bu ilişkiye bireysel muafiyet de tanınamayacağı; bu nedenle Kaşif ŞAHBAZOĞLU ile Hüseyin AKKÖSE arasındaki 01.01.2006 başlangıç tarihli kira sözleşmesi, Hüseyin AKKÖSE ile SOIL arasındaki 14.07.2006 tarihli bayilik sözleşmesi ve SOIL ile Kaşif ŞAHBAZOĞLU arasındaki 20.07.2006 tarihli intifa hakkından oluşan dikey ilişkinin 20.07.2011 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlandığı, bu tarihten itibaren grup muafiyeti kapsamı dışında kaldığı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

(11) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

1- a) Kaşif ŞAHBAZOĞLU ile Hüseyin AKKÖSE arasındaki 01.01.2006 başlangıç tarihli kira sözleşmesi, Hüseyin AKKÖSE ile Siyam Petrolcülük San. ve Tic. A.Ş. arasındaki 14.07.2006 tarihli bayilik sözleşmesi ve Siyam Petrolcülük San. ve Tic. A.Ş. ile Kaşif ŞAHBAZOĞLU arasındaki 20.07.2006 tarihli intifa hakkından oluşan dikey ilişkinin, 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde düzenlenen istisnadan yararlanamayacağına; söz konusu dikey ilişkinin 20.07.2011 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlandığına, ancak bu tarihten itibaren grup muafiyeti kapsamının dışında kaldığına,

b) Söz konusu dikey ilişkiye 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet de tanınamayacağına,

2- Bu nedenle 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, taraflara gerekçeli kararın tebliği tarihinden itibaren altmış gün içinde aralarındaki dikey anlaşmayı sonlandırmaları gerektiği, aksi takdirde haklarında 4054 sayılı Kanun çerçevesinde işlem başlatılacağı yönünde görüş bildirilmesi için Başkanlığın görevlendirilmesine

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.